

תלמודו בידו

דף פא עמוד ב

א ["ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחודש בערב",
וקשה הרי בעשור לחודש מתענים ?

ב [האם עץ פלפלין חייב בערלה, והאם האוכל מהם
ביום הכיפורים חייב כרת ?

ג [האם זנגבילא ראוי לאכילה, והאם מותר לקנותו מן
הגוי ?

ד [שתה חומץ חי בלי תוספת מים ביום הכיפורים, האם
חייב כרת ?

א 1. יש להתחיל להתענות מבעוד יום סמוך לחשיכה, שמוסיפים מחול על הקודש.
ואף במוצאי יום הכיפורים מוסיפים מחול על הקודש, שנאמר "מערב עד ערב".
- גם בשבת ובחג חובה להוסיף לפנייהם ואחריהם, שנאמר "תשבתו שבתכם".

2. כל האוכל ושותה ביום התשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו התענה בתשיעי ובעשירי.
- ודין תוספת יום הכיפורים נדרש מ"עצם", שעל עיצומו של יום חייב
כרת, ולא על התוספת. וממילא נשמע שיש חיוב תוספת.

ב ערלה: חייב, שמין אילן הוא. שנאמר בפרשת ערלה "ונטעתם כל עץ מאכל",
יתור "מאכל" מרבה עץ פלפלין שטעם עזו ופריו שוה.

יום הכיפורים: רטובים: חייב כרת, שפלפל לח ראוי לאכילה ומיישב את הדעת.
יבשים: פטור. מפני שאין דעתו מתיישבת בהם, שאין זו דרך אכילתם.

ג רטוב: ראוי לאכילה, ומברך עליו "בורא פרי האדמה".

ומאכל העשוי מזנגביל כתוש מעורב בדבש מותר באכילה.

ואין לאוסרו משום בישול עכו"ם, כיון שזנגביל נאכל גם כמות שהוא חי.
ולא משום גיעולי נכרים, משום שהאיסור הבלוע בכלי נותן טעם לפגם.

יבש: אינו ראוי לאכילה, והאוכלו ביום כיפור פטור מכרת.

ד רבי: חייב, מפני שמשיב את הנפש. הלכה: פטור, אבל לכתחילה אסור לשתותו.